

ČAROVNÉ SÍDLO
NEZABUDNUTELNÉ VIANOCE

LUCINDA RILEYOVÁ

ANJELSKÝ STROM

AUTORKA KNIŽNEJ SÉRIE *SEDEM SESTIER*
A ĎALŠÍCH MEDZINÁRODNÝCH BESTSELLÉROV

TATRAN

ANJELSKÝ
STROM

LUCINDA
RILEYOVÁ

ANJELSKÝ
STROM

TATRAN

Z anglického originálu Lucinda Riley: THE ANGEL TREE,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Pan Books an imprint of Pan Macmillan,
Londýn 2015,

preložila Zuzana Gáliková.

Vyšlo vo Vydavateľstve TATRAN, Bratislava 2024 ako 5504. publikácia.

Vydanie I.

Prebal a polep navrhla a spracovala Ľubica Kochanová.

Zodpovedná redaktorka Zuzana Šulajová

Jazykové redaktorky Romana Beňušová, Ivana Fábryová, Kristína Němcová

Technický redaktor Peter Zentko

Sadzba AldoDesign, Bratislava

Vytlačil FINIDR, s.r.o., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

All rights reserved.

Copyright © Lucinda Riley 2015

Translation © Zuzana Gáliková 2024

Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2024

ISBN 978-80-222-1576-3

Venujem svojej sestri Georgii.

Štedrý večer 1985

*Sídlo Marchmont Hall,
Monmouthshire, Wales*

David Marchmont šoféroval auto po úzkej asfaltke a podchvíľou šibol pohľadom po svojej spolucestujúcej. Husto snežilo a už aj tak hrozivo zľadovatená cesta bola ešte nebezpečnejšia.

„Už to nie je ďaleko, Greta, a zdá sa, že sme to stihli práve včas. Podľa mňa bude cesta do rána neprejazdná. Je ti niečo povedomé?“ spýtal sa opatrne.

Greta sa k nemu obrátila. Slonovinovú pleť mala aj v päťdesiatich ôsmich rokoch ešte stále sviežu a bez vrások. Jej tvári, ktorá Davidovi pripadala ako tvár porcelánovej bábiky, dominovali veľké modré oči. Vek im neubral na farbe, no už roky z nich nesršalo ani nadšenie, ani hnev. Ich iskra dávno vyhasla a ostali prázdne a nevinné ako oči čínskej bábiky, ktorú mu tak pripomínala.

„Viem, že som tu kedysi žila. Ale na nič si nespomínam, David. Mrzí ma to.“

„Len sa neboj,“ upokojoval ju. Vedel, aká je rozrušená. Zároveň si pomyslel, že keby mohol vymazať z pamäti ten desivý a zdrvujúci pohľad na domov svojho detstva po požiari – štiplavý pach spáleného dreva a dym ostali v jeho spomienkach dodnes –, celkom určite by to urobil. „Vieš, Marchmont bude onedlho ako nový.“

„Áno, David, viem. Povedal si mi to minulý týždeň, keď si sa u mňa zastavil na večeru. Robila som jahňacie kotlety a vypili sme fľašu Sancerre,“ ozvala sa dotknuto. „Povedal si, že budeme nocovať priamo v dome.“

„Presne tak,“ pokojne odvetil. Chápal, že Greta cíti potrebu uviesť presné detaily nedávnych udalostí práve preto, že si na obdobie pred nehody nespomína. Dúfal, že pneumatiky auta sa udržia na ľadom pokrytej ceste, ktorá mierne stúpala, a zároveň uvažoval, či bol dobrý nápad vrátiť sa sem s Gretou na Vianoce. Ak mal byť k sebe úprimný,

prekvapilo ho, keď po rokoch márneho presviedčania, aby vytiahla päty zo svojho bytu v Mayfair, jeho pozvanie prijala.

Po troch rokoch úmornej renovácie, ktorou sa pokúsili ako-tak prinavrátiť domu jeho niekdajšiu slávu, si David pomyslel, že nastal správny okamih pozvať ju. A z akéhosi dôvodu sčista-jasna súhlasila. Aspoň si mohol byť istý, že vnútri bude teplo a útulne, no aké emócie v nich toto miesto vyvolá – vzhľadom na okolnosti –, to zatiaľ netušil.

„Už sa stmieva,“ sucho skonštatovala. „A je iba niečo po tretej.“

„Veru áno, dúfam len, že sa nezotmie úplne, kým dorazíme, aby sme aspoň videli Marchmont.“

„Kde som kedysi žila.“

„Áno.“

„So svojím manželom Owenom, ktorý bol tvojím strýkom.“

„Áno.“

David vedel, že Greta sa jednoducho iba naučila naspamäť detaily svojej minulosti, na ktorú si nespomínala. Bolo to, akoby sa snažila zložiť skúšku. A on bol jej učiteľ. Lekári mu povedali, aby pred ňou nehovoril o traumatických zážitkoch, ale aby spomínal mená, dátumy a miesta, ktoré by mohli zarezonovať v jej podvedomí a stali by sa kľúčom k návratu stratenej pamäti. Z času na čas, keď ju prišiel navštíviť a rozprávali sa, všimol si, ako sa jej v očiach mihol záblesk rozjasnenia mysle. Nebol si však istý, či iba povedal niečo, o čom hovorili predtým, alebo si na to naozaj spomenula. Lekári kedysi nepochybovali, že Greta sa pamäť istotne vráti, keďže početné snímky mozgu nenaznačovali opak, ale dnes už hovorili o selektívnej amnézii vyvolanej traumou. Podľa nich si Greta jednoducho nechce spomenúť.

David pomaly prešiel ostrou zákrutou. Už o pár sekúnd sa pred ním zjavia brány Marchmontu. Bol jeho právoplatným majiteľom a aj ho sám celý spravoval. Na opravu sídla minul celý majetok. Teraz, keď bola rekonštrukcia takmer hotová, sídlo Marchmont Hall obývala Gretina vnučka Ava s manželom Simonom, ktorí sa tam presťahovali zo strážneho domčeka vedľa hlavnej brány. Keď David zomrie, panstvo zdedí Ava. Načasovanie bolo dokonalé, keďže mladí manželia o pár týždňov očakávali príchod prvého dieťaťa. A možno, ako David tajne dúfal, minulé roky rodinnej histórie, ktoré sa odvíjali tak nešťastne, sa s nádychom nového nevinného života konečne skončia.

Situáciu ešte viac komplikovali udalosti, ktoré sa stali po Gretinej

strate pamäti. David sa ju pred nimi snažil chrániť, pretože sa bál, ako by na ňu zapôsobili. Koniec koncov, ak si ani len nespomínala, ako sa to všetko začalo, len ťažko by sa vyrovnala s tým, ako to celé napokon dopadlo.

A tak konverzácia s Gretou bola pre Avu a Simona ako kráčanie po zamínovanom území. Na jednej strane chceli stimulovať jej pamäť, no jednoducho si museli dávať pozor, aby sa nepreriekli.

„Vidíš to, Greta?“ ukázal David, keď auto prešlo bránou a pred nimi sa objavil Marchmont.

Dom z alžbetínskej éry vznešene trónil na horizonte zvlneného úpätia Black Mountains, ktorých majestátne štíty sa týčili v pozadí. Pod sídlom sa v širokom údolí pokojne vlnila hladina rieky Usk. Na poliach po oboch stranách sa trblietal čerstvo napadnutý sneh. Starobylé múry z matných červených tehál sa na priečelí dvíhali do trojice štítov a sklenené tabule mriežkovaných okien odrážali posledné ružovkasté lúče zimného slnka.

Aj keď sa staré rozsušené trámy poddali hladným plameňom nenásytného požiaru, ktorý úplne zničil strechu, múry vydržali. Ako mu povedali hasiči, stalo sa tak len vďaka výdatnému dažďu, ktorý našťastie prišiel asi hodinu po vypuknutí požiaru. Marchmont Hall zachránila pred úplnou skazou príroda, a tak Davidovi ostalo niečo, čo mohol dať do poriadku...

„Och, David, je oveľa krajší ako na fotkách, čo si mi ukazoval!“ zhíkla Greta. „V tom snehu vyzerá úplne ako z vianočnej pohľadnice.“

A naozaj, keď zaparkoval auto čo najbližšie k hlavnému vchodu, za oknom uvidel hrejivé svetlo zažatých lúčok a trblietavé sviečky na vianočnom stromčeku. Tento obraz bol v takom protiklade k tmavej a strohej atmosfére jeho domova – ktorý sa nezmazateľne vtlačil do jeho pamäti –, že náhle pocítil eufóriu z jeho zjavnej premeny. Možno oheň spálil minulosť – metaforicky aj fyzicky. Zamrzelo ho, že sa jeho matka nedožila toho, ako doslova povstal z popola.

„Vyzerá prekrásne, však? Fajn...“ otvoril dvere auta a v tej chvíli sa zo strechy zosypala miniatúrna snehová lavína. „Bežme radšej dnu. Po kufre a darčeky sa vrátim neskôr.“

David prešiel k dverám spolujazdca a Greta opatrne vystúpila. Nohy obuté v mestských poltopánkach zapadli do snehu až po členky. Prešla pohľadom po dome, potom sa pozrela na nohy zaborené do snehu a hlavou sa jej mihla spomienka.

Už som tu kedysi bola...

Otrasená nečakaným okamihom, ktorý konečne prišiel, znehybnela. Zúfalo sa snažila zachytiť z toho útržku čo najviac, no spomienka bola preč.

„No tak, Greta, prechladneš na smrť, keď tu budeš len tak postávať,“ súril ju David a ponúkol jej rameno. Spoločne prešli niekoľko metrov k hlavnému vchodu sídla Marchmont Hall.

Keď sa zvíkali s Mary, ktorá v dome pracovala ako gazdiná už vyše štyridsať rokov, David zaviedol Gretu do jej izby, aby si mohla zdriemnuť. Bolo mu jasné, že stres, ktorý v nej vyvolal odchod z domu, prvý raz po rokoch, a dlhá cesta z Londýna ju museli vyčerpať.

Potom sa vrátil do kuchyne za Mary. Stála za novým kuchynským ostrovčekom a valkala cesto na vianočné košíčky. David prešiel pohľadom po miestnosti, obdivoval lesklú žulovú pracovnú dosku a elegantné zabudované skrinky, ktoré lemovali steny kuchyne. Keď plánovali renováciu Marchmontu, kuchyňa a kúpeľne boli jedinými miestnosťami, kde David urobil výnimku a rozhodol sa pre moderný štýl. Izbám sa snažil vrátiť ich pôvodnú podobu, čo si vyžadovalo týždne náročného prieskumu a mnoho dní strávených v knižniciach, kde sa prehrabával v archívnych fotografiách, nehovoriac o snahe vydolovať čo najviac detailov z vlastných spomienok z detstva. Zamestnal armádu miestnych remeselníkov, aby zabezpečil, že všetko od dláždených podláh až po nábytok sa bude čo najviac podobať pôvodnému Marchmontu.

„Zdravím, pán David,“ Mary zdvihla hlavu a usmiala sa. „Pred desiatimi minútami volal Jack, že Torin vlak bude pre sneh meškať. Mali by doraziť približne o hodinu. Šiel po ňu na Land Roveri, takže by sa sem mali dostať bez problémov.“

„Je to od neho milé, že si našiel čas a šiel po ňu. Viem, koľko povinností má na panstve. Tak, ako sa vám páči nové zariadenie, Mary?“

„Je to úžasné, dušinka. Všetko je také nové a voňavé,“ odvetila mu s mäkkým waleským prízvukom. „Nemôžem uveriť, že je to ten istý dom. Je tu tak teplučko, že ani netreba zakúriť v kozuboch.“

„A váš byt je pohodlný?“ Marin manžel Huw umrel pred niekoľkými rokmi a odvtedy sa v chalupe na panstve cítila osamelá. A tak David spolu s architektom, ktorý vypracovával plány rekonštrukcie domu, navrhli pre ňu v priestrannom podkroví apartmán s niekoľkými izbami. Po tom, čo sa stalo, sa bude cítiť pokojnejšie, keď bude

vedieť, že niekto sa permanentne nachádza v dome, aj keď Ava so Simonom niekam odídu.

„Och áno, ďakujem. A je z neho aj nádherný výhľad na údolie. Ako sa má Greta? Ak mám byť úprimná, prekvapilo ma, keď ste mi povedali, že príde na Vianoce. Bože dobrý, myslela som si, že sa toho už nedožijem. Čo na to hovorí?“

„Je dosť mĺkva,“ odvetil neisto, lebo netušil, či sa Mary pýta na Gretin názor na zrekonštruovaný dom alebo na jej reakciu na návrat po toľkých rokoch. „Šla si odpočinúť.“

„Všimli ste si, že som jej pripravila jej starú izbu? Možno si na niečo spomenie, aj keď izba teraz vyzerá celkom inak, ani ja by som ju nepoznala. Naozaj nevie, kto som? Tolko sme toho preskákali, kým žila v Marchmonte.“

„Prosím, nebuďte z toho sklamaná, Mary. Obávam sa, že sme na tom všetci rovnako.“

„Nuž, možno je lepšie, že si niektoré veci nepamätá,“ potemnela jej tvár.

„Áno,“ vzdychol si David. „V každom prípade, budú to veľmi zvláštne Vianoce.“

„Ani nevravte, dušinka. Tu a tam chcem ísť pohľadať vašu matku a potom si uvedomím, že tu už nie je,“ Mary potlačila slzy. „Pravdaže, vám musí byť ešte ťažšie, pán David.“

„No, chvíľu nám všetkým potrvá, kým si na to zvykneme. Aspoň že tu máme Avu so Simonom a môžeme sa tešiť na príchod ich bábätko,“ David ju povzbudzujúco objal okolo pliec. „Mohol by som teraz ochutnať jeden z týchto vynikajúcich koláčikov, Mary?“

O dvadsať minút sa vrátili domov Ava so Simonom a pobrali sa za Davidom do salóna, v ktorom bolo cítiť vôňu čerstvého náteru a jemný dym z obrovského kamenného kozuba.

„Ava, vyzeráš úžasne. Skutočne priam prekypuješ zdravím,“ usmial sa David, objal ju a potom si potriasol ruku so Simonom.

„Mám pocit, akoby som sa za posledný mesiac zmenila na balón. A zjavne to bude malý ragbista alebo ragbistka,“ odvetila Ava a s láskou sa pozrela na Simona.

„Poviem Mary, aby nám priniesla čaj?“ navrhol David.

„Ja za ňou zájdem,“ ponúkol sa Simon, „Ava, zlatko, posaď sa tu so strýkom a vylož si nohy. Volali ju uprostred noci k vystrašenej krave,

ktorá sa telila,“ vysvetlil Davidovi, bezmocne pokrčil plecami a vyšiel zo salóna.

„Dúfam, že niekto bude aj pri mne, keď budem vystrašená rodiť,“ zachichotala sa Ava a zviezla sa do jedného z nanovo tapacirovaných kresiel. „Simon ma stále hreší, že mám spomaliť, ale som veterinárka. Nemôžem predsa nechať svojich pacientov umrieť, no nie? Ani pôrodná baba by sa predsa na mňa nevykašľala.“

„To nie, Ava, ale máš termín o šesť týždňov a Simon si robí starosti, aby si sa príliš nenamáhal, to je všetko.“

„Po Vianociach ma nahradí iný veterinár, takže to bude oveľa ľahšie. No v tomto počasí nemôžem sľúbiť, že ma nezavolajú k podchladenej ovci. Ešteže ich pastieri zohnali z kopcov skôr, než prišlo zlé počasie, ibaže vždy sa nájde taká, čo zaostane. Ale teraz už dosť o mne. Ako sa máš, strýko David?“ Ava ho vždy nazývala strýkom, aj keď bol v skutočnosti jej bratrancom, no bol od nej o generáciu starší.

„Veľmi dobre, ďakujem. V októbri som natočil svoju vianočnú šou a odvtedy, nuž... v podstate...“ v rozpakoch sa začervenal, „píšem svoju autobiografiu.“

„Vážne? To bude určite zaujímavé čítanie.“

„Môj život určite nebol nudný, a to je práve ten problém. Sú isté veci, o ktorých, prirodzene, nemôžem hovoriť.“

„Áno,“ Ava zvažovala. „Vieš, že vždy poviem, čo si myslím. Prekvapuje ma, že si sa na to dal. Vždy si si predsa prísne strážil svoje súkromie.“

„Áno, ale, žiaľ, nejaký novinár z bulvárneho plátku sa rozhodol napísať neautorizovanú verziu, a tak som si povedal, že ho predbehnem. Nakoľko sa to, vzhľadom na okolnosti, bude dať.“

„Aha, keď je to tak, chápem, prečo si sa do toho pustil. Božemôj,“ Ava si vzdychla, „keď má človek matku filmovú hviezdu a bratranca slávneho komika, svet celebrit mu leží v žalúdku. Nespomenieš nič o... o tom, čo sa mi stalo, však, strýko? Umrela by som, keby si to urobil. Najmä po tom, ako ma vycapili na titulku *Daily Mail* s Cheskou.“

„Pravdaže nie, Ava. Robím, čo môžem, aby som z toho vynechal našu rodinu. No potom je trochu problém, že nie je veľmi o čom písať. V mojom živote neboli drogy, nervové zrútenia, problémy s alkoholom ani aférky so ženami, takže to bude dosť nudná kniha,“ vzdychol si a na tvári mu pohrával ironický úsmev. „A keď už hovorím o ženách, o chvíľu tu bude Tor.“

„Teším sa, že príde, strýko David. Mám ju veľmi rada. A čím viac nás tu na sviatky bude, tým lepšie.“

„Nuž, aspoňže sa nám konečne podarilo doviest' sem tvoju starú matku.“

„A kde je?“

„Na poschodí, odpočíva.“

„Ako je na tom?“

„Rovnako. Ale som hrdý, že našla odvalu a prišla.“ Za oknom sa mihli svetlá auta. „To bude Tor. Pôjdem jej pomôcť s batožinou.“

Keď David odišiel zo salóna, Ava sa zadumala nad jeho dlhotrvajúcim a verným priateľstvom s Gretou. Vedela, že sa poznajú celú večnosť, ale nechápala, prečo ho to k nej tak ťahá. Avina prateta L. J., Davidova matka, ktorá umrela len pred pár mesiacmi, povedala, že jej syn mal Gretu vždy veľmi rád. A Greta ešte stále vyzerala mlado, ako by strata pamäti vymazala všetky stopy po jej päťdesiatosemročnom živote, ktorý sa zvyčajne odráža ľuďom v tvári.

Ava musela s nevôľou priznať, že považovala svoju starú matku za bezduchú a detinskú. Pri tých pár príležitostiach, keď sa s ňou stretla, sa cítila, akoby sa zhovárala s prekrásnym, ale inak prázdny Fabergého vajcom. Vravela si však, že jej dušu možno zničila tá nešťastná nehoda. Greta žila ako pustovník, iba zriedka sa odvážila vyjsť pred dvere svojho bytu. Toto bolo prvý raz, aspoň pokiaľ Ava vedela, čo jej stará matka odišla z domu na dlhšie než iba na pár hodín.

Uvedomovala si, že by ju nemala súdiť, keďže ju pred nehodou nepoznala, a takisto si uvedomovala, že ju porovnáva s L. J., ktorú charakterizoval neskrotný duch a chuť do života, a tak Greta oproti nej pôsobí nevýrazne a bezfarebne – a to aj napriek všetkému, čo sa jej stalo. *A teraz, Ava si zahryzla do pery, Greta je na Vianoce tu, no L. J. už nie.* V hrdle jej navrela guča, ale preglgla ju. Vedela, že prateta by ju nechcela vidieť užialenú.

„Teraz vykročíme správnou nohou,“ povedala vždy, keď ich postihlo nejaké nešťastie.

Ava si však nevedela pomôcť – bolo jej nesmierne ľúto, že sa nedožila príchodu jej bábätká. Aspoňže sa ešte zúčastnila na jej svadbe so Simonom, a keď umierala, vedela, že Marchmont – aj Ava – sú v dobrých rukách.

Vtedy sa do salóna vrátil David s Tor.

„Ahoj, Ava! Veselé Vianoce a tak ďalej. Božičku, ako mi je chladno.“

To bola cesta!“ vychrlila Tor a podišla k rozpálenému kozubu, aby si zohriala ruky.

„Nuž, ale zvládla si to. A zjavne na poslednú chvíľu. Jack povedal, že všetky ďalšie vlaky do Abergavenny na dnes zrušili,“ poznamenal David.

„Áno, musím sa priznať, že by sa mi nepáčilo stráviť Vianoce v hosteli v Newporte,“ sucho skonštatovala Tor. „Dom vyzerá úžasne, Ava. Musíte byť so Simonom nadšení.“

„Aj sme,“ prisvedčila Ava. „Je nádherný. Sme ti takí vďační, strýko David. So Simonom by sme nikdy nemali dosť prostriedkov na renováciu.“

„Jedného dňa aj tak bude váš. Ach, Simon,“ David zdvihol zrak, keď Avin manžel vošiel dnu aj s horúcim čajom. „Presne to nám teraz padne vhod.“

Keď sa Greta prebrala z driemot, cítila sa dezorientovaná a nijako si nevedela spomenúť, kde je. Naokolo vládla tma ako v rohu. V panike našmátrala vypínač a zažala nočnú lampu. Keď zrazu zacítila vôňu náterovej farby, svitlo jej. Posadila sa na pohodlnej posteli a s obdivom sa zahľadela na čerstvo vymaľovanú izbu.

Marchmont Hall... Dom, o ktorom toľko počula od Davida. Gazdiná Mary jej po príchode povedala, že toto bola kedysi jej izba a tu priviedla na svet Chesku.

Vstala z postele a podišla k oknu. Ešte stále snežilo. Snažila sa vrátiť k prchavej spomienke, ktorá jej preblysla hlavou, keď stála pred domom. Po chvíli rezignovane vzdychla – myseľ jej tvrdohlavo odmieta la vydať svoje tajomstvá.

Osviežila sa vo vlastnej kúpeľni, potom si obliekla hodvábnu béžovú blúzku, ktorú si kúpila pred pár dňami, a jemne si natrela pery rúžom. Zahľadela sa na svoj obraz v zrkadle. Pri predstave, že má vyjsť z bezpečia izby, sa jej zmocnila úzkosť.

Rozhodnutie stráviť Vianoce s rodinou v Marchmonte ju stálo všetky sily. Po tom, ako na Davidovo ohromenie súhlasila s pozvaním, ju oberali o spánok neutíchajúce panické ataky. Spotená sa triasla, až kým sa nezačalo brieždiť. Zašla za svojim lekárom, ktorý jej predpísal betablokátory a sedatíva, a s jeho povzbudením a hnaná predstavou, že by mala prežiť ďalšie mizerné Vianoce osamote, sa prinútila zbaliť, nastúpiť do Davidovho auta a prísť sem.

Lekári by možno polemizovali nad jej motiváciou a svojou psychologickou hatlaninou by spustili, že je možno konečne pripravená a že ju podvedomie konečne uznalo za dostatočne silnú čeliť návratu. Možno to tak naozaj bolo, pretože v momente, keď sa rozhodla prísť, po prvý raz od nehody mala živé sny. Hoci nedávali zmysel, flashback – ako to lekári nazývali –, keď pred pár hodinami vystúpila z auta a pozrela sa na Marchmont Hall, dávala ich analýzam čiastočne za pravdu.

Vedela, že bude musieť čeliť ešte mnohému. Napríklad „spoločnosť“, s ktorou tu bude musieť vydržať niekoľko dní. A zo všetkých ľudí, ktorí sa tu zišli na sviatky, sa zvlášť desila jednej osoby – Davidovej priateľky Tor.

Hoci sa s ňou vídala, keď ju David príležitostne priviedol na čaj u Greta v Mayfair, nikdy nebola v jej prítomnosti dlhšie než niekoľko hodín. Tor síce navonok pôsobila sladko a zdvorilo, dokonca sa zdalo, že so záujmom počúvala všetko, čo Greta hovorila – aj keď toho nebolo veľa –, Grete sa protivila jej blahosklonnosť. Tor sa k nej správala ako k mentálne zaostalej senilnej starej dáme.

Greta sa pozrela do zrkadla – môže byť všetko možné, ale toto nie!

Tor bola profesorkou na Oxforde. Nezávislá intelektuálka a atraktívna žena – atraktívna praktickým spôsobom, pomyslela si a vzápätí sa v duchu pokarhala za mimovoľné znevažovanie rivalky.

Zjednodušene povedané, Tor bola všetkým, čím Greta nebola, no David s ňou bol šťastný a ona by sa z toho mala tešiť.

Aspoňže, podľa toho, čo vravel David, tu mala byť aj Ava s manželom Simonom. Ava, jej vnučka...

Strata pamäti ju mrzela zvlášť kvôli Ave. Bola to jej krv, dcéra jej dcéry... No napriek tomu, že sa za posledných dvadsať rokov z času na čas stretli a Greta ju mala veľmi rada, nevzniklo medzi nimi také puto, aké by malo spájať blízkych príbuzných. Cítila sa preto previnilo, lebo hoci si nespomínala na Avino narodenie, nemalo by medzi nimi existovať akési prirodzené hlbšie emocionálne spojenie?

Greta si myslela, že ju Ava – podobne ako L. J. – podozrieva, že si pamätá viac, než sa zdá, a iba to na nich hrá. No napriek rokom sedení u psychológov, hypnotizérov a odborníkov na každý možný druh liečby straty pamäti, ktorých vyhľadala, sa nič nezmenilo. Greta mala pocit, akoby žila v prázdnote, akoby sa iba prizerala zvyšku ľudstva, ktoré sa tak ľahko rozepamätávalo.

Najhlbšie city k inej ľudskej bytosti prechovávala iba k svojmu dra-

hému Davidovi, ktorý bol pri nej, keď po deviatich mesiacoch v kóme konečne otvorila oči. Posledných dvadsaťštyri rokov sa o ňu staral, ako mohol. Keby nebolo jeho, prázdnota jej existencie by ju obrala o všetku nádej už pred mnohými rokmi.

David jej vysvetlil, že sa stretli pred štyridsiatimi rokmi krátko po vojne, keď mala osemnásť a pracovala v londýnskom divadle s názvom Windmill. Vraj mu vtedy povedala, že jej rodičia umreli počas bleskovej vojny a nikdy nespomínala ďalších príbuzných. Tvrdil, že boli dobrými priateľmi, a Greta usúdila, že nešlo o nič viac. Tiež jej povedal, že krátko na to, ako sa zoznámili, sa vydala za muža menom Owen. Bol to jeho strýko a patrila k šľachte, ktorá kedysi vlastnila Marchmont.

Počas ďalších rokov si Greta nadovšetko priala, aby ich niekdajšie priateľstvo, ktoré jej David opisoval, bolo niečím viac. Lúbila ho z celého srdca – nie pre to, čím bol pre ňu pred nehodou, ale pre to, čo znamenal pre ňu teraz. Pravdaže, uvedomovala si, že jej city nie sú opätované, a nemala dôvod veriť, že sa to niekedy zmení. David bol slávny a úspešný komik a ešte vždy bol veľmi príťažlivý muž. Navyše sa už šesť rokov chodil s Tor, ktorá ho sprevádzala pri preberaní ocenení a aj na všetkých charitatívnych podujatiach.

V najtemnejších okamihoch sa Greta zmocňoval pocit, že mu je iba na ťarchu, že David o ňu dbá iba z povinnosti a z veľkodušnosti preto, že sú príbuzní, aj keď nie pokrvní. Keď sa konečne po osemnástich mesiacoch vrátila z nemocnice a nasťahovala sa späť do bytu v Mayfair, David bol jej jediným pravidelným návštevníkom. Závisela od neho, a to v nej vzbudzovalo pocit viny, ktorý z roka na rok rástol, hoci ju ubezpečoval, že k nej chodíva rád. Nechcela byť bremenom, a tak často predstierala, že je zaneprázdnená, aj keď v skutočnosti nemala čo robiť.

Greta sa odvrátila od zrkadla. Vedela, že jej neostáva nič iné, iba nábrať odvahu a pobrať sa dolu za rodinou. Otvorila dvere izby, prešla po chodbe a zostala stáť na vrchu širokého schodiska z tmavého dubového dreva s vyrezávaným zábradlím a prekrásnymi ornamentmi v tvare žaludov, ktoré jemne žiarili vo svetle krištáľového lustra. Pozrela sa dolu na veľký vianočný stromček v hale, vdýchla jemnú sviežu vôňu ihličia, a vtedy sa znova začalo čosi vynárať...

Zavrela oči a zhlboka dýchala, ako jej radili lekári, aby neodplašila prchavú spomienku.

Obyvatelia Marchmont Hall sa zobudili do rozprávkového vianočného rána so zasneženou scenériou. Na obed sa pustili do husi so zeleninou dopestovanou na panstve a potom sa zhromaždili v salóne pri kozube, aby si rozbalili darčeky.

„Och, starká!“ Ava vytiahla z balíčka mäkkú bielu deku pre bábätko. „To sa nám naozaj zide. Ďakujem ti.“

„S Tor sme ti chceli dať kočík, ale keďže sa ani jeden z nás nevyzná v novodobých čudných vynálezoch, v ktorých dnes rodičia vozia svoje deti, rozhodli sme sa dať vám šek,“ ozval sa David a podal ho Ave.

„To je od vás veľmi štedré,“ poďakoval Simon a dolial si do pohára.

Gretu dojal darček od Avy – zarámovaná fotografia ich dvoch, Ava ešte ako maličké bábätko a ona, hospitalizovaná po nehode.

„Aby si nezabudla, čo ťa čaká,“ povedala Ava s úsmevom. „Božemôj, bude z teba prastará matka!“

„Veru tak,“ Greta sa pri tej predstave zasmiala.

„A nevyzeráš ani o deň staršia, ako keď som ťa stretol prvý raz,“ galantne skonštatoval David.

Greta sedela na pohovke a s potešením hľadela na svoju rodinu. Možno vďaka vínu, ktorého na obed vypila oveľa viac, než zvykla, po prvý raz mala pocit, že je medzi nimi vítaná.

Keď si rozbalili darčeky, Simon trval na tom, že odprevadí Avu do izby, aby si oddýchla, a David s Tor odišli na prechádzku. David ponúkol Grete, aby sa k nim pridala, ale ona taktne odmietla. Tušila, že dvojica chce byť spolu osamote, a cítila by sa pri nich ako piate koleso na voze. Chvíľu sedela pri okne a pokojne zadriemala. Keď sa prebrala, vyzrela von oknom a zistila, že slnko je už nízko, ale ešte stále svieti a sneh sa pod ním trblieta.

V náhlom popude si povedala, že čerstvý vzduch by aj jej urobil dobre, vyhládala Mary a spýtala sa, či by sa pre ňu nenašli nejaké čizmy a kabát.

O päť minút Greta v starom kabáte značky Barbour a v priveľkých gumákoch vypochoďovala na priestranstvo pred domom pokryté nepoškrvneným snehom. Nadýchla sa čistého mrazivého vzduchu a premýšľala, kadiaľ sa vyberie. Povedala si, že sa spoľahne na vnútorný inštinkt, a zamierila k lesu. Pri chôdzi zdvihla hlavu k sýtomodrej oblohe a pri pohľade na číru krásu sveta naokolo ju premkol nečakaný pocit radosti. Bol taký nezvyčajný a zriedkavý, že, kľučkujúc pomedzi stromy, si takmer poskočila.

LUCINDA RILEYOVÁ

Ocitla sa na čistine s majestátnou borovicou uprostred. Jej husté sýtozelené vetvy obťažkané snehom kontrastovali s obnaženými bukmi v lese. Podišla k nej a všimla si, že pod ňou stojí náhrobný kameň. Písmená na ňom prikryl sneh. Usúdila, že hrob takmer určite patrí nejakému domácemu miláčikovi – možno ho dokonca kedysi poznala. Greta sa načiahla ku kamennej tabuli a rukou v rukavici zoškrabovala primrznutý sneh.

Pomaly sa pred ňou vynáral nápis.

JONATHAN (JONNY) MARCHMONT

Milovaný syn Owena a Greta

Brat Francescy

* 2. JÚN 1946

† 6. JÚN 1949

Nech Boh privedie svojho anjelika do neba.

Keď si Greta prečítala nápis druhý raz, klesla na kolena. Srdce jej bilo na poplach.

Jonny... nápis na náhrobnom kameni tvrdil, že mŕtve dieťa je jej syn.

Vedela, že Francesca – Cheska – bola jej dcéra, ale nikto nikdy nespomínal chlapca. Podľa dátumov na kameni umrel ako trojročný.

Greta sa zo šoku a frustrácie pustila do plaču. Zodvihla hlavu a zbadala, že obloha začína tmavnúť. Bezradne sa obzerala po čistine, akoby stromy mohli hovoriť a dať jej odpovede. Ako tam kľáčala, v diaľke začula štekot psa. Ozvena iného okamihu jej v mysli vytvorila obraz – na tomto mieste už raz bola a počula psa... áno. Áno!

Otočila sa a zahľadela sa na hrob. „Jonny... synček... prosím ťa, pomôž mi rozpamätať sa! Božemôj, nech si už konečne spomeniem, čo sa stalo!“ nariekala, zadúšajúc sa.

Psí štekot ustal, a keď zavrela oči, v mysli sa jej vynoril živý obraz drobného bábätka. Držala ho v náručí a tísila si ho k hrudi.

„Jonny, môj drahý Jonny... moje bábätko...“

Keď sa slnko ponorilo za stromy a stratilo sa v údolí, oznámilo príchod noci a Greta, ktorá rukami zvierala kameň, si konečne začala spomínať...

Greta

Londýn, október 1945

2

V napratanej šatni divadla Windmill bolo cítiť vôňu parfumu Leichner No. 5 a pach potu. Nebolo tam dosť zrkadiel, a tak dievčatá bojovali o miesto, aby si mohli narúžovať pery a zafixovať cukrovou vodou komplikované účesy z natočených vlasov.

„Musím uznať, že to, že vystupujeme polonahé, má jednu veľkú výhodu – nemusíme sa báť, že si roztrháme pančušky,“ zasmiala sa pekná brunetka, keď sa pozrela do zrkadla a šikovne si podvihla poprsie, aby sa čo najlepšie vynímalo vo flitrovanom kostýme s hlbokým výstrihom.

„To áno, ale naša pleť nepôsobí zasa ktovieako vláčne, keď si vydrhneme mejkap karbolovým mydlom, však, Doris?“ odvetilo druhé dievča.

Ktosi prudko zaklopal na dvere. Do šatne nakukol mladík, ktorého pohľad na polonahé dievčatá zjavne nevyviedol z miery. „Päť minút, dámy!“ zvolal a opäť zmizol za dverami.

„Čo už,“ vzdychla si Doris, „bez práce nie sú koláče.“ Postavila sa. „Aspoňže už nie sú nijaké nálety. Pred pár rokmi som mrzla v tej prekliatej pivnici iba v spodnej bielizni. Prisahám, že mi od zimy omodrel zadok. Poďte, dievčatá, predvedieme divákovi niečo, o čom môžu potom snívať.“

Doris vyšla zo šatne a ostatné dievčatá sa vyhrnuli za ňou, zabraté do priateľského trkotania. V miestnosti ostalo iba jedno dievča, ktoré si chvatne nanášalo malým štetcom rúž.

Greta Simpsonová nikdy nemeškala. Dnes sa však zobudila až po desiatej a v divadle mala byť o jedenástej. Ten šialený, skoro kilometrový beh na autobusovú zastávku však aj tak stál za to, pomyslela si zasnene, zahľadená do zrkadla. Včerajšiu noc tancovala s Maxom až do skorého rána, potom sa ruka v ruke prechádzali po nábřeží Temže,

až kým sa nad Londýnom neukázalo slnko. Nevymenila by to za nič na svete. Tuho sa objala okolo pása a predstavila si jeho náručie a vášnivé bozky.

Maxa stretla pred štyrmi týždňami v nočnom klube Feldman's. Greta bola po piatich vystúpeniach vo Windmille obyčajne taká unavená, že zamierila rovno domov a do postele, ale Doris prosíkala, aby s ňou oslávila jej dvadsiate prvé narodeniny.

Obe dievčatá boli ako oheň a voda. Greta bola tichá a rezervovaná, Doris s výrazným londýnskym dialektom bola, naopak, drzá a prelieťavá, no napriek tomu sa spriatelili. A Greta ju nechcela sklamať, preto súhlasila.

Dievčatá si dopriali krátku jazdu taxíkom na Oxford Street. V klube bolo plno demobilizovaných britských a amerických vojakov, ale aj členov londýnskej smotánky, ktorá často navštevovala najobľúbenejší swingový klub v meste.

Doris obsadila stôl v kúte a objednala im kokteil Gin & It. Greta sa porozhliadala naokolo a napadlo jej, ako sa odo Dňa víťazstva v Londýne zmenila atmosféra. Vo vzduchu sa vznášala eufória. V júli bola zvolená nová labouristická vláda na čele s Clementom Atleem a ich heslo „V ústrety budúcnosti“ vyjadrovalo nové nádeje Britov.

Greta sa postupne ponárala do atmosféry klubu, zrazu sa cítila celkom uvoľnene a bezstarostne si odpíjala z kokteilu. Po dlhých šiestich rokoch bolo konečne po vojne. Usmiala sa sama pre seba. Bola mladá a krásna a mala pred sebou život plný vzrušenia a nových začiatkov. A ona si to užije naplno!

Ako sa tak obzerala okolo seba, všimla si zvlášť príťažlivého mladíka, ktorý stál pri bare so skupinkou amerických vojakov. Upozornila naňho Doris.

„Áno, stavím sa, že bude prítulný. Ako všetci Amíci,“ poznamenala Doris, zachytila pohľad jedného z nich a vyzývavo sa naňho usmiala.

V divadle sa vedelo, že Doris nemá priveľké zábrany, pokiaľ ide o mužov. Už po piatich minútach prišiel k ich stolu čašník s fľašou šampanského. „S pozdravom od džentlmenov pri bare.“

„Je to ľahké, keď vieš, ako na to,“ šepľala Grete, kým im čašník nalieval šampanské. „Dnešný večer nás nebude stáť ani penny,“ sprisahanecky na ňu žmurkla a po čašníkovi odkázala „džentlmenom“, nech si prisadnú, aby sa im mohli osobne poďakovať.

O dve hodiny už Greta, omámená šampanským, tancovala v Maxo-

vom náručí. Zistila, že je to americký štábny dôstojník, ktorý pracuje vo Whitehall.

„Väčšina chlapcov je na ceste domov, ja odchádzam až o štyri týždne,“ vysvetľoval jej. „Treba tu ešte trochu poupratovať. Márnosť, Londýn mi bude chýbať! Je to senzačné mesto.“

Keď mu Greta povedala, že pracuje v šoubiznise, zatváril sa prekvapene.

„Myslíš ako na javisku? Si herečka?“ spýtal sa a tvárou sa mu mihol nespokojný výraz.

Greta okamžite vycítila, že to nie je niečo, čím by naňho zapôsobila, a rýchlo sa poopravila: „Pracujem ako recepcná u divadelného agenta,“ dodala chvatne.

„Ach tak,“ Maxovi sa zjavne uľavilo. „Šoubiznis sa k tebe vôbec nehodí, Greta. Si to, čo by moja matka nazvala ‚skutočnou dámou‘.“

Po polhodine sa Greta vymanila z Maxovho náručia a oznámila mu, že musí ísť domov. Zdvorilo prikývol a odprevadil ju von, aby pohľadali taxík.

„Bol to nádherný večer,“ šepol, keď jej pomáhal nastúpiť. „Mohli by sme sa ešte stretnúť?“

„Áno,“ odvetila bez zaváhania.

„Skvelé. Prídeš sem zajtra večer?“

„Áno, ale pracujem až do pol jedenástej. Musím sa ísť pozrieť na šou jedného nášho klienta,“ zaklamala.

„Okej, budem čakať do jedenástej. Dobrú noc, Greta, príď čím skôr.“
„Dobre.“

Greta cestou domov v taxíku cítila, ako ňou zmietajú protichodné emócie. Rozum jej hovoril, že nemá význam začínať si s mužom, ktorý o pár týždňov odchádza z Londýna, ale Max pôsobil ako džentlmen, čo bola v porovnaní s často neokrôchaným mužským obecnstvom vo Windmille veľmi príjemná zmena. Trúchливо si spomenula na okolnosti, ktoré ju pred štyrmi mesiacmi prinútili zaklopať na dvere zadného vchodu divadla Windmill. Vo všetkých časopisoch a novinách, ktoré čítala ako dospievajúca, vyzerali dievčatá z Windmillu vždy úchvatne – oblečené v nádherných kostýmoch pózovali s hrbou usmievajúcich sa britských celebrit. Po náhlivom odchode z úplne odlišného sveta, do ktorého vtedy patrila, bol Windmill miestom, kam ju to ťahalo najviac a kam sa po príchode do Londýna uchýlila.

Realita, ako veľmi rýchlo zistila, bola celkom iná.

Keď sa Greta vrátila do ubytovne a vliezla do úzkej postele so svetrom na pyžame, aby v nevykúrenej izbe necítila jesenný chlad, uvedomila si, že Max je jej vstupenkou k slobode. Bola odhodlaná presvedčiť ho, že je jeho vysnívaným dievčaťom, nech ju to už bude stáť čokoľvek.

Podľa dohody sa Max s Gretou nasledujúcu noc stretli vo Feldman's a odvtedy spolu trávili takmer každý večer. Napriek Dorisinu varovaniu pred zazobanými sexuchtivými Amíkmi sa Max vždy správal ako dokonalý džentlmen. Pred pár dňami vzal Gretu na večeru spojenú s tanečnou zábavou v hoteli Savoy a usadená za stolom v noblesnej plesovej sále sa započúvala do predstavenia Roberta Ingleza s orchestrom. V duchu skonštatovala, že sa jej páči byť rozmaznávaná bohatým a pekným americkým dôstojníkom. A postupne ho začínala dokonca aj ľúbiť.

Z rozhovorov zistila, že Max, skôr ako pred niekoľkými mesiacmi prišiel do Londýna, žil veľmi pohodlným životom, aj keď v miernej izolácii. Povedal jej, že sa narodil v Južnej Karolíne, je jediným synom majetných rodičov a býva na okraji Charlestonu. Greta zhíkla, keď jej ukázal fotografiu ich elegantného bieleho domu so stĺporadím. Prezradil jej aj, že jeho otec vlastní niekoľko prosperujúcich podnikov na ďalekom juhu vrátane veľkej automobilovej fabрики, ktorej sa počas vojny očividne výborne darilo, a očakával, že jeho syn po návrate z Anglicka pôjde v jeho stopách.

Max ju zahŕňal kvetmi a nylonovými pančuškami a platil za drahé chody v reštauráciách. Grete bolo jasné, že sa topí v peniazoch, a tak, keď občas utrúsil niečo o „ich“ budúcnosti, v srdci sa jej rozehorel plamienok nádeje, že by z toho naozaj mohlo niečo byť.

Na dnešný večer ju pozval na večeru v Dorchestri a požiadal ju, aby si obliekla niečo špeciálne. O pár dní mal nastúpiť na loď do Ameriky a stále častejšie opakoval, ako veľmi mu bude chýbať. Možno sa mu podarí vrátiť sa za ňou do Londýna alebo, pomyslela si, hádam... by ona dokázala našetriť dosť peňazí a vybrať sa za ním do Štátov.

Z romantických predstáv ju vytrhlo jemné klopanie. Zdvihla hlavu a vo dverách zočila známou priateľskú tvár.

„Si pripravená, Greta?“ spýtal sa David Marchmont. Ako vždy, Greta aj teraz prekvapil jeho prízvuk svedčiaci o šľachtickom pôvode, ktorý ostro kontrastoval s jeho rolou na javisku. David pracoval ako asistent réžie a zároveň vystupoval ako komik pod umeleckým menom

Taffy. Pod touto prezývkou ho poznali všetci v divadle. Išlo o jemnú narážku na jeho waleské korene – aj pri svojich zábavných vystúpeniach využíval rozľahaný waleský dialekt.

„Dáš mi ešte dve minúty?“ Myklo ňou, keď si spomenula, čo ju čaká dnes večer.

„Áno, ale obávam sa, že viac nie. Odprevadím ťa do zákulisia a pripravím ti rekvizity,“ pozrel sa na ňu a trochu sa zamračil. „Si si istá, že to zvládneš? Si hrozne bledá.“

„Som v poriadku, Taffy,“ zaklamala a cítila, ako jej srdce bije čoraz rýchlejšie. „Hneď som tam.“

Keď zavrel dvere, Greta si s hlbokým povzdychom dokončila mejkap.

Práca vo Windmille bola náročnejšia, ako by si kedy bola pomyslela. Dievčatá hrali päťkrát denne *Ravudeville*, a ak práve nehrali, skúšali. Všetkým bolo jasné, že väčšina mužov v publiku sa neprišla pozrieť na komikov ani na hercov v iných číslach predstavenia, ale na rozkošné dievčatá, ktoré sa promenádovali na javisku v sporých kostýmoch.

Greta vystrúhala grimasu a previnilo sa pozrela na svoj nádherný čerešňovočervený kabát, ktorý visel na kolíku vedľa dverí. V Selfridges ju zachvátila nákupná horúčka a jednoducho mu nedokázala odolať, keď si predstavila, ako sa v ňom bude Maxovi páčiť. Červený kabát bol do očí bijúcim dôvodom, prečo bola na tom finančne zle a prečo sa ocitla tam, kde je teraz. Greta sťažka preglgla – o chvíľu sa bude musieť postaviť pred stovky uslintaných mužov takmer nahá.

Pred pár dňami ju pán Van Damm požiadal, aby účinkovala v jednom z najodvážnejších predstavení Windmillu – v *tableaux vivants* –, čo znamenalo nehybne stáť v elegantnej póze, zatiaľ čo ostatné dievčence tancujú okolo nej. Greta sa pri predstave, že sa má skoro celkom odhaliť, na smrť preľakla. Jediné, čo bude v tej chvíli chrániť jej počestnosť, je pár flitrov na bradavkách a tenké tangáče. Ale na naliehanie Doris, ktorá sa v *tableaux* objavovala už vyše roka, a pri myšlienke na nezaplatený nájom, neochotne súhlasila.

Striaslo ju, keď si predstavila, čo by asi tak povedal Max – baptista z hlboko veriacej rodiny – na jej kariérny postup. Zúfalo však potrebovala peniaze, ktoré vďaka *tableaux* získa.

Pozrela sa na hodiny na stene a uvedomila si, že by už mala nastúpiť. Šou sa už začala a o necelých desať minút príde jej veľká chvíľa. Otvo-

řila zásuvku toaletného stolíka a rýchlo si odpila z ploskej fľašky, ktorú tu potajomky držala Doris, s nádejou, že jej alkohol dodá odvahu. Opäť ktosi zaklopal na dvere.

„Naozaj ťa nechcem naháňať, ale mali by sme ísť!“ zavolať na ňu David.

Greta naposledy hodila pohľadom do zrkadla a vyšla na slabo osvetlenú chodbu, pevne zavinutá do župana. David zbadal jej ustrašený výraz, podišiel k nej a jemne ju vzal za ruku.

„Viem, že si nervózna, Greta, ale keď sa postavíš na javisko, prejde to.“

„Naozaj? Sľubuješ?“

„Áno, sľubujem. Predstavuj si, že si modelka v parížskom ateliéri a pózuješ pre nádhernú maľbu. Počul som, že tie sa vyzlečú bez minútia oka,“ zažartoval, aby jej trochu zdvihol náladu.

„Vďaka, David. Nevieľ, čo by som si bez teba počala.“ Milo sa naňho usmiala a poslušne sa nechala doviest' do zákulisia.

Po siedmich hodinách a troch vyčerpávajúcich vystúpeniach sa Greta vrátila do šatne. Jej *tableaux vivant* zaučinkovalo na divákov ako tornádo. Vďaka Davidovej rade sa jej podarilo zvíťaziť nad strachom a stála vo svetle reflektorov so vztýčenou hlavou.

„No vidíš, najhoršie máš za sebou. Prvý raz je to vždy najťažšie,“ žmurkla na ňu Doris, kým sedeli vedľa seba v šatni. Greta si zotierala z tváre hrubý divadelný mejkap, zatiaľ čo Doris si nanášala ďalšiu vrstvu na večernú šou. „Teraz sa už len sústreď, aby si dnes večer vyzerala rozkošne. O koľkej sa máš stretnúť s tým svojím americkým fešákom?“

„O ôsmej v Dorchestri.“

„Ó, len sa na ňu pozrime! Žije si na vysokej nohe, nemám pravdu?“ Doris sa na ňu v zrkadle uskrnula, vstala a načiahla sa po čelenke s pávimi perami. „No, ja idem ešte otročiť a ty sa zatiaľ budeš túlať po West Ende ako Popoluška so svojím pekným princom.“ Stisla jej rameno. „Len si to už, drahá.“

„Vďaka!“ Greta zavolať za Doris, ktorá už bežala zo šatne.

Uvedomovala si, že má šťastie, keď dostala na dnešný večer voľno. Musela sľúbiť pánovi Van Dammovi, že budúci týždeň odpracuje viac hodín. Vzrušene vkĺzla do nových kokteilových šiat, ktoré si dovolila kúpiť vďaka povýšeniu. Pozorne si naniesla nový mejkap, hodila na seba milovaný červený kabát a vybehla z divadla.

Max na ňu čakal vo vestibule hotela Dorchester. Chytil ju za ruky a obdivne sa na ňu zahľadel. „Dnes vyzeráš ohromne. Si taká krásna, Greta. Som najšťastnejší muž v celom Londýne. Pôjdeme?“ Ponúkol jej rameno a obaja sa pomaly presunuli do reštaurácie.

Keď dojedli dezert, konečne jej položil vytúženú otázku:

„Chceš si ma vziať?“

„Ja... och, Max, poznáme sa iba tak krátko! Si si istý, že to chceš?“

„Stopercentne. Viem, že to, čo cítim, je láska. Život v Charlestone bude iný, ale bude ti tam dobre. Nič ti tam nebude chýbať, sľubujem. Prosím ťa, Greta, povedz áno a ja sa po zvyšok života budem snažiť, aby si bola šťastná.“

Greta sa pozrela na Maxovu peknú a úprimnú tvár a dala mu odpoveď, po ktorej obaja túžili.

„Mrzí ma, že nemám pre teba prsteň,“ dodal, nežne ju chytil za ľavú ruku a usmial sa na ňu. „Chcem ti dať zásnubný prsteň svojej starej matky, keď budeme v Štátoch.“

Greta mu opätovala osľňujúci úsmev. „Najdôležitejšie je, že budeme spolu,“ odvetila zasnene.

Pri káve ju oboznámil so svojimi plánmi – on o dva dni vypláva domov a ona príde za ním, len čo jej uplynie výpovedná lehota a pobalí si svoj skromný majetok.

V ten večer na tanečnom parkete si ju Max, omámený romantikou a šťastím, privinul tesne k sebe.

„Greta, pochopím, ak sa ti to bude zdať nevhodné, ale keďže sme sa práve zasnúbili a ostáva nám tak málo času, kým odplávam, rád by som ťa pozval k sebe do hotela. Prisahám, že nechcem, aby si upúšťala od svojich zásad, ale mohli by sme sa aspoň v súkromí pohovárať...“

Greta videla, že sa začervenal. Podľa toho, čo jej rozprával, usudzovala, že je zrejme ešte stále panik. A ak sa má stať jej manželom, bozk a pritúlenie im istotne neublížia.

Neskôr v hoteli St. James ju vzal do náručia a tuho ju stískal. Greta cítila jeho aj svoje vzrastajúce vzrušenie.

„Môžem?“ spýtavo sa na ňu pozrel a opatrne jej prešiel po troch gombíkoch na chrbte.

Greta si v duchu povedala, že ak sa mohla pred tromi hodinami uká-

zať takmer nahá pred cudzími mužmi, prečo by sa mala rozpakovať darovať svoju nevinnosť a milovať sa s mužom, ktorého si ide vziať?

Nasledujúci deň Greta sedela v divadelnej šatni, fixovala si účes sponkami a bojovala s úzkostnými myšlienkami. Urobí dobre, ak sa vydá za Maxa?

Strieborné plátно bolo jej snom a jej matka ju v tom odjakživa podporovala. Odnepamäti bola natoľko posadnutá filmom, že svoju jedinú dcéru pomenovala po legendárnej Grete Garbo, brávala ju na nespočetné matiné do Odeonu v Manchestri a platila jej hodiny rétoriky a herectva.

No na druhej strane, dumala Greta, keby filmová kariéra mala byť jej osudom, nevšimol by si ju už niekto? Režiséri si často prichádzali obzrieť slávne windmillské dievčatá. Za štyri mesiace, čo tu pracovala, dve z jej kamarátok dostali ponuku z produkcie Arthura Ranka, ktorá bola liahňou vychádzajúcich filmových hviezd. Práve z tohto dôvodu prichádzalo do Windmillu toľko dievčat – vrátane nej. Každá v sebe živila nádej, že jedného dňa zaklope na dvere šatne vrátne a doručí jej správu, že ju džentlmen zo štúdia pozýva „na slovíčko“.

Potriasla hlavou, vstala a pobrala sa zo šatne. Ako jej mohlo vôbec napadnúť, že by si nevzala Maxa? Ak by ostala v Londýne, možno by uviazla vo Windmille na dva, tri alebo aj štyri roky, s jej kariérou by to šlo dolu vodou a bola by zadlžená až po uši. Uvedomovala si, že vo vojne padlo veľa mladých mužov a má šťastie, že stretla takého, ktorý ju zrejme ľúbi, a, súdiac podľa jeho rečí, jej vie zaistiť bezpečný a pohodlný život.

Dnes bol Maxov posledný deň v Londýne, už nasledujúce ráno na úsvite odpláva do Ameriky. Naplánovali si večeru v hoteli Mayfair, pri ktorej chceli prebrať detaily Gretinho príchodu, a potom sa chystali spolu stráviť noc. Hoci jej Max bude chýbať, uľaví sa jej, že mu konečne nebude musieť klamať o tom, čím sa živí. Musela si jednoducho vymýšľať historiky, prečo pracuje tak dlho do noci v kancelárii náročného šéfa, a nenávidela sa za to.

„Greta, zlatko, o chvíľu sa zdvihne opona!“ vyrušil ju zo snívania David.

„Len pokojne, už idem!“ usmiala sa naňho a vykročila za ním po zle osvetlenej chodbe k javisku.

„Greta, chcel som sa ťa spýtať, či by si nešla po predstavení niečo si

vypití,“ zašepkal, kým stál v zákulisí za ňou. „Práve som hovoril s pánom Van Dammom, ponúkol mi tu stále miesto. Mám chuť oslavovať.“

„Och, David, to sú úžasné správy!“ Greta bola úprimne nadšená. „Zaslúžiš si to! Naozaj si talentovaný,“ postavila sa na špičky a objala ho. Mal viac než meter osemdesiat a so strapatými vlasmi a veselými zelenými očami ho vždy považovala za príťažlivého. Chvíľami sa jej zdalo, že má pre ňu slabosť. Občas si vyšli von na niečo pod zub a skúšal na nej nové „Taffyho“ žarty, ktoré chcel použiť na predstavení. Cítila sa previnilo, že mu nepovedala o svojom zasnúbení.

„Ďakujem. A čo teda, pôjdeš?“

„Prepáč, David. Dnes večer nemôžem.“

„Tak možno budúci týždeň?“

„Áno, budúci týždeň.“

„Greta, ideme!“ zvolala Doris.

„Prepáč, musím ísť.“

David sledoval, ako Greta vybieha na javisko, a vzdychol si. Prežili spolu niekoľko príjemných večerov, a keď si začínal myslieť, že mu možno už aj opätuje city, začala sa vyhovárať vždy, keď ju niekam pozval. Všetci v divadle – a už aj on – vedeli prečo. Našla si bohatého amerického dôstojníka. Ako by slabo platený komediant snažiaci sa prispieť svojou troškou a pobaviť svet, ktorému navyše za posledné roky nebolo veľmi do smiechu, mohol konkurovať peknému Američanovi v uniforme? David bezradne pokrčil plecami. Ale keď ten Amík odíde domov... nuž, potom sa chopí šance.

Max Landers sa posadil a s nepríjemným pocitom prešiel pohľadom po hlučnom, výlučne mužskom publiku. Nechcelo sa mu sem ísť, no chlapi z kancelárie vo Whitehall, s ktorými oslavoval posledný večer v Londýne a ktorí už boli pekne pod parou, trvali na tom, že nemôžu opustiť mesto bez toho, aby si nepozreli povestnú šou vo Windmille.

Max vôbec nepočúval komikov ani spevákov, namiesto toho počítal minúty, kedy sa bude môcť vypariť a neskoro večer sa stretnúť so svojím milovaným dievčaťom, so svojou Gretou. Bude to pre ňu ťažké, keďže zajtra odchádza, a on zasa bude musieť spracovať rodičov, ktorí čakajú, že sa ožení s Anna-Mae, svojou láskou zo strednej školy. Budú však musieť pochopiť, že sa zmenil. Keď odchádzal, bol iba chlapcom, ale teraz bol z neho muž. Zamilovaný muž. Okrem toho Greta bola

skutočná anglická dáma a nepochyboval, že svojím šarmom si jeho rodičov získa.

Sotva zdvihol hlavu, keď sa po úvodnom čísle ozval potlesk a opona padla.

„Hej!“ Jeho priateľ Bart ho udrel do pleca, až podskočil. „Ďalšie číslo si musíš pozrieť, preto sme sem prišli.“ Rukami naznačil tvary ženského tela. „Bude to riadne pikantné, človeče,“ uškrnul sa.

Max prikývol. „Jasné.“

Opona sa opäť zdvihla, z hľadiska sa ozval burácajúci potlesk a ostré hvizdy. Max sa pozrel na takmer nahé dievčatá na javisku. *Čo sú to za ženy, keď sa znížia k niečomu takému?* spýtal sa v duchu. Považoval ich len o čosi málo lepšie od šľapiek.

„Nie sú skvelé?“ prehodil Bart, oči mu chlipne svietili. „Tá cundra v strede nemá na sebe skoro nič a ako podarene sa usmieva.“

Max sa zadíval na dievča, ktoré stálo nehybne ako socha. Trochu sa podobalo na... Naklonil sa dopredu a vtedy mu to došlo.

„Ježišikriste!“ zaklial nečujne. Mal pocit, že mu srdce vyskočí z hrude. Študoval jej veľké modré oči, ktoré hľadeli ponad obecenstvo, sladké pery a husté plavé vlasy zopnuté na hlave. Nevládal hľadiť na známe plné prsia s provokujúcimi bradavkami, ktoré sotva zakrývalo niekoľko flitrov, ani na zvodné krivky jej podbruška klesajúce k najintímnejším partiám...

Bez tieňa pochybnosti to bola jeho Greta. Otočil sa a videl, ako si Bart hladne prezerá telo jeho snúbenice.

Maxa naplo na vracanie. Vstal a náhlivo vyšiel z hľadiska.

Greta si zo striebornej škatuľky, ktorú dostala od Maxa, vytiahla už tretiu cigaretu a zapálila si. Už asi po stý raz skontrolovala hodinky. Meškal vyše hodiny. Kde, pre všetko na svete, trčí? Sedela za stolom v kokteilovom bare a čašník na ňu vrhal podozrievavé pohľady. Presne vedela, čo si myslí.

Dofajčila cigaretu a zahasila ju. Znova sa pozrela na hodinky. Ak sa Max neukáže do polnoci, pôjde domov a počká ho tam. Poznal jej adresu – párkrát ju vyzdvihol pred ubytovňou. Bola si istá, že mal vážny dôvod, prečo neprišiel.

Polnoc odbila a kokteilový bar zíval prázdnotou. Pomaly vstala a pobrala sa preč. Keď prišla domov, sklamaná zistila, že Max na ňu nečaká ani pred domom. Vošla dnu a postavila kanvicu na malý sporák.

„Nerob paniku,“ rozkazovala si v duchu a lyžičkou nasypala do šálky trochu vzácnej instantnej kávy od Maxa. „Určite sa tu o chvíľu zjaví.“

Napäto sedela na okraji postele, strhla sa pri každom zvuku krokov, ktoré sa ozvali na ulici, a zúfalo dúfala, že sa priblížia k ubytovni a potom ich začuje na schodisku. Nechcela sa prezliecť ani si zmyť mejkap pre prípad, že by zazvonil zvonček. Nakoniec si o tretej nadránom, trasúc sa od zimy a strachu, ľahla do postele. Cez slzy hľadela na vlhké, odlupujúce sa tapety.

Zmocňovala sa jej panika – netušila, ako sa s ním spojiť. Vedela, že jeho loď vypláva zo Southamptonu a že Max sa tam musí hlásiť o desiatej dopoludnia. Čo ak sa im dovedy nepodarí stretnúť? Nepoznala ani len jeho adresu do Ameriky. Všetky detaily týkajúce sa jej cesty mali prebrať teraz pri večeri.

Na úsvite s miznúcimi hviezdami zmizla aj Gretina nádej na nový život. S istotou vedela, že Max nepríde – o tomto čase už bol na ceste do Southamptonu, aby navždy odplával z jej života.

Do Windmillu prišla ráno otupená a vyčerpaná.

„Čo sa stalo, láska? Vojačik odplával a teba, chudinku, nechal doma?“ posmešne zahrkútala Doris.

„Daj mi pokoj!“ ostro ju odbila Greta. „Okrem toho nie je vojačik, ale dôstojník.“

„Nemusíš byť protivná, len som sa pýtala,“ urazene na ňu zagánila Doris. „Páčila sa Maxovi včerajšia šou?“ zaujímala sa potom.

„Šou? Čo... čo tým myslíš?“

„Včera večer bol tvoj fešák v publiku,“ Doris sa od nej odvrátila a sústredene si nanášala očnú linku. „Myslela som si, že si ho pozvala,“ dodala uštipačne.

Greta preglgla, váhala, či má zatĺkať, že o jeho prítomnosti nemala najmenšie tušenie, alebo či má vypáčiť z Doris viac, aby sa uistila, že si nevymýšľa.

„Ja... jasné, že som ho pozvala. Ale nikdy nepozerám do hľadiska. Kde presne sedel?“

„Och, vzadu naľavo. Všimla som si ho, lebo len čo sa zdvihla opona a my – *jolies mesdames* – sme vyšli na pódium, vstal a odišiel,“ pokrčila plecami. „Muži sú zvláštni.“

Keď sa Greta neskoro večer vrátila domov, s absolútnou istotou vedela, že Maxa Landersa už nikdy neuvidí.